ſalutẽ meã attribuo dicẽs. Nõ nob dñe nõ
nobis/ſ; nomi tuo da gl'iaz. Hãc inquã glo
riã ſaluti mee aduerſãdo auferre conãt. Uñ
ↄueniẽter ſubdit. Et pdes omes q̃ tribulãt
aĩaʒ meã. ſcʒ diabolũ ⁊ oẽs obſtiatos. et me
rito pdes me tribulãtes. qm̃ ego ſeru⁹ tuus
ſũ. Ad te ĩ mea tribulatõe recurrẽs ſicut ſer
uus hũilis ⁊ fidelis vaſall⁹ recurrit ad dñm.
¶ Ecce ergo hui⁹ pſalmi alioꝝq; pſalmoꝝ
pñialiũ leta ↄcluſio. Ecce ſpũalis leticie ex
ultatio. quã ſalutar; pñie ↄtriſtatio finaliter
opat. Uñ q̃ p pñiam affligit tãdẽ dicit. ↄſo/
lationes tue letificauerunt aĩam meã.

Oꝛatio operis hu/ius concluſiua.

d A q̃ mihi dñe hos quos pñiales
pſalmos eccl'ia tua noĩat. ⁊ a pe/
nitẽtib; tibi pſallẽdos eẽ p̃dicat/
tã digne ac deuote/nõ ſolũ oꝛe/ſ; coꝛde peni
tẽdo pſallere. vt p ↄtriſtatõ; pñie ſalutaris/
exultatõe; ↄſeq̃ valeã leticie ſpũalis. vt p⁹ ſa
lutarẽ pñiam/tandẽ p ſpũalẽ leticiã exultan
do dicã. Spũs tuus bon⁹ deducet me ĩ ter
rã rectã. Da mihi dñe hunc ſeptenariũ peni/
tẽtialiũ pſalmoꝝ eſſe remediũ ↄtra ſeptenari
um moꝛtaliũ pctõꝝ. mihiq; eſſe auxiliuʒ ad
ſeptenariũ ỽtutũ p̃ncipaliũ. ad ſeptenariuʒ
donoꝝ ſpũaliũ. ad ſeptenariũ beatitudinũ.
ad ſeptenariũ deniq; petitionũ ĩ oꝛõne dñi/
ca ↄtentaꝝ. ¶ Da mihi dñe ĩ hoꝝ pſalmoꝝ
meditatõe timoꝛẽ pene. doloꝛẽ culpe. ſpeʒ ve
nie. amoꝛẽ coꝛdial' mũdicie. deſideriũ celeſt;
patrie. diffidẽtiã ỽtut; pprie. exultatõ; deni
q; ſpũalis leticie. De h̃ eñ ſeptenario menta
liũ affectuuʒ/p̃ncipaliter agit ĩ h̃ ſeptenario
deuotoꝝ pſalmoꝝ. His ſeptẽ affectib; q̃ſi ſe
ptẽ ſcale pñie gradib;/ad vitã patrie celeſtis
aſcẽdit. q̃ me finaliter deduci/⁊ feliciter aſcẽ
dere/et tecũ habitare/pphẽnĩterq; regnare tu
miſcditer preſtare digneris. Qui viuis ⁊ re/
gnas in ſecula ſeculoꝝ Amen. ¶ In hoc fini
tur doctrinalis expoſitio mgr̃i Johis Ger
ſon ſup ſeptẽ pſalmos penitẽtiales ⁊c̃.

Incipit Donatus

moꝛalizatus venerabilis mgr̃i Johãnis de
S gerſon Cãcellarij pariſienſis.
Artes oꝛonis quot ſunt: Octo
p Que: Cognitio ſubſtantie. co
gnitio qualitatis. cognitio p̃/
cepti dei. cognitio eiuſdeʒ. co/
gnitio homis ſcḿ deũ ⁊ ſcḿ naturaʒ. ↄſidera
tio futuri iudicij. ↄſideratio leticie electoꝝ.
⁊ ↄſideratio triſticie damnatoꝝ. ¶ Nomẽ q̃d
eſt: Hõ. q; hõ vocaris. ſi cognoſcis ſubſtan
tiã tuã vñ factus es/veraciter ſcis. eſt nomẽ.
Ecce cognitio ſubſtãtie q̃ ẽ p̃ma pſ oꝛois. de
terra es ⁊ ĩ terrã reuerteris. ¶ Nomi q̃t acci/
dunt: Sex. Que: Qualitas. ↄparatio. gen⁹.
numerus. figura. caſus. ¶ Cui⁹ q̃litatis hõ:
Appellatiue. q; cõe ẽ oĩb; hoĩb; d̃ terra fieri
ĩmo de vilioꝛi terra ſiue materia. Cõe ẽ etiã
oĩb; hoĩb; eẽ aĩal rõnale. Cui⁹ gd⁹ ↄpatõis:
Nullius. q; hõ nõ d; augeri p p̃ſumptõem.
nec minui p puſillanimitatẽ. Et ideo eſt no
mẽ ſubſtantiuũ. vt ſtare habeat extra nimiũ
timoꝛẽ ⁊ ↄtra nimiã p̃ſũptuoſaʒ ſpem. ¶ Cu
ius generis: Cõis. Quia tã viro q̃; mulieri
ↄuenit natura hoĩs. Cui⁹ numeri: Singu
laris. q; quilibet p ſe ratiõ; reddet añ tribu/
nal xp̃i. ¶ Cui⁹ figure: Simplicis. q; nõ po
teſt diuidi ĩ plures ſectas. Opter eñ ſi ſalua
ri debet/q; ſolũ fidẽ xp̃i ↄfiteat/⁊ ab illa non
diuidat. Qui eñ hãc fideʒ nõ hñt/nõ hoĩes
dici debẽt ſ; bruta. qm̃ carẽt rõne. ¶ Cui⁹ ca
ſus: Noĩatiui ⁊ vocatiui. q; noĩat tã moꝛtal'
q̃ immoꝛtalis erat creatus. ⁊ vocat operius
q̃ eterne quieti erat dep[illegible]. ¶ Cui⁹ declina
tiõis: Tercie. q; d[illegible]liari ⁊ hũiliari d; tripl'r.
coꝛã deo. coꝛã p̃rimo. coꝛã ſeipo. Uñ regit:
Si bñ regit/a deo regit. ſi male/a diabolo.
¶ Diſcutiamus iaʒ dicta. O hõ ſi ↄſiderare
vis q̃d ſis q̃ ad materiaʒ/ſine dubio inueni/
es te nobiliſſimũ aĩalium. aĩa tua ad ſil'itu
dinẽ dei ẽ facta. ⁊ imagine ei⁹ inſignita/ hñs
in ſe ỽtutẽ intelligẽdi. volẽdi ⁊ memoꝛandi.
Hec aĩa infuſa ẽ a deo in tuuʒ viliſſimũ coꝛ
pus/fetidũ ⁊ fragile. vt tanq̃; dña ſapiẽtiſſi/
ma/⁊ tanq̃; hoſpes ſagax domũ tuaʒ regat.
Ipſa ergo q̃tũ eſt de ſe/ſemp valet agere q̃
dño ſuo ſunt placita. ⁊ ad hoc dirigit ſenſus
exterioꝛes ad exterioꝛa officia/nõ inducẽtia
quicq̃; nociuũ ad lectionẽ ſacrã vel ad crucẽ
dñi intuendã. vl' ad alia ſalubꝛia que ſibi vti
lia vident. Idcirco ſi voluntatẽ carnis ſeq̃/
ris/hoſpitẽ oppꝛimis. dominã occidis. ma/
lũ ergo ⁊ vile ẽ hoc hoſpitiũ ĩ quo tã nobilis
hoſpes piclitat. Si ergo vis ſcḿ aĩam viue
re/nõ ſcḿ carnẽ. ↄſidera q; caro tua terra eſt.
terre ergo ↄditiões ſerua. Terra eñ baſſa ⁊
dura oĩa poꝛtãs ỽtute patiẽtie. ⁊ quãto pluſ
ab aliquo vexaris/tãto ei plus bñfacias. im
bꝛẽ eñ ſalutaris doctrine ⁊ diuine gratie in
glutire ſtudeas. et ſiccus ſis a fluxu vicioꝝ.
carnis et cupiditat; terrene. Habes iã q̃d ſit

nomē. ꝛ q̄d ſis ſm̄ ſubſtātiā. ſ. nobil' ſm̄ ani
mā. Rogo ergo vt nobiliter ꝛ rōnabilit' te re
gas. nō viliter ꝛ carnaliter.

z

Wid ē Prono⸗

q

men? Rn̄ſio. Sicut hō ē nomen
tuū. ita pctō2 eſt ꝓnomen. Cū er
go corā deo orōem fundis. pone ꝓnomen ꝓ
noīe/ vt dicas. O p̄r celeſtis/ non vt hō te in
uoco/ ſed vt pctō2 veniā3 poſtulo. ¶ Pronoī
q̄t accidūt? Sex. ſ. q̄litas. gen⁹ numerus. fi
gura. pſona. caſus. ¶ Pctō2 ergo vt ē prono
mē. cui⁹ q̄litatis? Infinite. ꝓpt' infinitā ꝛ in⸗
certā multitudinē delictoꝝ q̄ facio/ ea nūera
re nō valeo. ¶ Cui⁹ generis? Oīs. q2 om̄i ge
neri vicioꝝ peccādo ꝑticipo. ſ. mortaliū ꝛ ve
nialiū. ¶ Cui⁹ numeri? Singular'. q2 ſingu
lariter pctā mea aīam meā cruciāt/ ꝛ ꝯſciētiā
meā trucidāt. ¶ Cui⁹ figure? Simplicis. q̄a
nō poſſu3 ea diuidere ī diuerſis ꝯfeſſionib9.
ſed qn̄ volo ꝯfiteri/ optet ꝙ oīa ſub ſimplici
ꝛ ſub vna ꝯfeſſione dicā clare ꝛ diſtincte. cu3
cordis ꝯtritōe/ ꝛ cū ꝓpoſito emēdādi. ¶ Cu
ius pſone? Prime. Quia nō hab3 hō iudica
re alios/ ſed ſeipm̄ dicēdo. Ego ſum miſer il
le q̄ ſic ꝛ ſic vixi in ꝯſpectu dei ꝛ angeloru3.
¶ Cui⁹ caſus? De ſtatu innocētie in ſtatū cul
pe. ¶ Cui⁹ declinatōnis? A manu dei in ma
nū diaboli. ¶ Quot ſunt declinatōes ī ꝓno⸗
mine? Quattuor. Prima eſt ab obedientia
dei ī ſuggeſtiō3 diaboli. ꝑ hāc decliauit eua.
Scd̄a ē ab obediētia dei in ꝯſenſū mulier'.
vt Adā declinauit ꝑ Euā. Tercia eſt a para
diſo ī hunc mundū. Quarta ē ab hoc mūdo
in lymbū inferni. ¶ Quot ſunt caſus in pro⸗
noīe? Sex. Primus erat ſuggeſtio. Scd̄s
aduertētia. Tercius diſcuſſio. Quartus de
lectatio. Quint⁹ ꝯſenſus in mēte. Sext⁹ cō
ſenſus in oꝑe. ¶ Que ſunt ꝓnoīa ꝑmitiua et
deriuatiua? Alij hoīes oēs ab eiſdē deriuati
deriuatiua dicunt'. ¶ Declarem⁹ ꝑmiſſa. Pri
mo ꝑpoſuit diabolus fructu3 Eue ad come
dendū. Ecce ſuggeſtio. Scd̄o vidit Eua il
lud lignū viſu delectabile ꝛ ad edēdū ſuaue.
Ecce aduertētia. Tercio dicit ꝙ dn̄s prohi
buerit eis vſū fruct⁹ illius ne morerent'. Ec⸗
ce diſcuſſio. Quarto rn̄dente diabolo ꝙ nō
morerent'/ ſed eſſent ſicut dij ſciētes bonū et
malū/ cepit ipſa delectari. Ecce delectatio.
Quinto ipſa ſentiēs nullū ꝑiculū iminere in
vſu illius fructus/ conſenſit intus voci dia⸗
bolice. Ecce conſenſus in corde. Sexto ip⸗
ſa ardens deſiderio in aſpectu illius pulcri
fructus et ſuauis/ et comedit. Ecce conſen⸗
ſus in oꝑe. Sic etiā q̄libet ad peccatū allicit'
Primo ordinat' ī villa quedā chorea. Secū
do ego audiēs cātus illi⁹ vel vidēs illā/ apio
oculos meos ad videndū. Tercio arguo in
meipſo/ hoc nō eſſe bonū. ſ. inſpicere illā cho
rea3/ tn̄ ꝑmanēs voluptati indulgeo. Quar⸗
to delector nō ſolū in aſpectu choree et audi
tu cātus/ ſed etiā in aſpectu puellaꝝ. Quin⸗
to ꝯſentio int⁹ in corde meo cū aliqua carnu3
coire. Sexto ꝯſenſum illū ꝑ deſideriū illud
intus ꝯceptū ꝑficio oꝑe. ꝛ ecce mortua ē aīa
Et ſicut dixi de iſto vicio. ita de om̄ib9 alijs
intelligendū eſt. Auertant' ergo nos ab om
ni carnali delectatōne/ qn̄ nobis ꝓponit'. ſic
molēdinarius qn̄ videt ventū ſibi nō cōue⸗
nire/ vertit molēdinū. q2 niſi in ꝑncipio ob⸗
ſtem⁹/ ſine dubio ꝑiculū caſus vix euadem⁹
ſicut Dauid. ſi nō in ſolario ꝑ feneſtrā ꝑſeue
ranter ꝑſpexiſſet/ in ꝯcubitū Berſabee nō ce
cidiſſet. Quare auertēdi ſunt oculi ne videāt
vanitates. Et tm̄ de ꝓnomine.

Wid eſt verbū

u

q

Rn̄ſio. ꝙ eſt ꝑceptū dei. ſ. vt dili⸗
gamus inuicē. ¶ Verbo quot ac
cidūt? Septē. Que? Qualitas. ꝯiugatō. ge
nus. numer⁹. figura. tp̄s et pſona. ¶ Cui⁹ q̄li
tatis? Talis. videlicet. Diliges dn̄m deū tu
um ex toto corde/ ex tota aīa/ ꝛ ex tota virtu⸗
te tua. et ꝓximū tuū ſicut teipm̄. ¶ Cui⁹ cōiu
gatōis? Totius. Quia vna ꝑs nō valet ſine
altera. nullus diligit deū q̄ odit ꝓximū. nec
ecōuerſo. Sil'r in ꝑceptis. q̄ vnū frangit/ fa
ctus ē oīm reus/ vt dixit Jacob9. Et iō op⸗
tet ꝙ om̄ia ꝯiūctim ſeruent'. ¶ Cui⁹ generis?
Actiui. Quia oport3 nos id oꝑe ꝑficere ſi il
lud velimus ſeruare. q̄a auditores legis nō
iuſtificabunt' apud deū ſed factores. ¶ Cui⁹
nūeri? Plural'. q2 ſunt iſta dece3. Credere in
deum. Nō inaniter iurare ꝑ ipm̄. Feſta cele⸗
brare. Honorare parētes. Nō occides. Nō
furaberis. Nō mechaberis. Nō falſu3 teſti⸗
moniū dabis. Nō adulterabis. Nō cōcupi
ſces rem alienā. Vel ſunt iſta duo. ſ. dilectio
dei ꝛ ꝓximi. ¶ Cui⁹ figure? Simplicis. q2 ī
vnitate puri cordis debet ſeruari. ſ. ī charita
te. Plenitudo em̄ legis eſt charitas/ vt dicit
Paul⁹. ¶ Cui⁹ tp̄is? Pn̄tis. Quia oport3 ꝙ
in pn̄ti ꝑficiat' hoc ꝑceptū. ſ. q̄diu ſumus in
hac vita. ¶ Cui⁹ pſone? Prime. ſcd̄e ꝛ tercie.
q2 ego. tu. ille/ oēs tenemur hoc preceptū cu
ſtodire. Dixit em̄ dn̄s. Si vis ad vitā ingre

di ſerua mandata. ¶ Declarem⁹ iã p̄dicta. Q
hõ tu credis ĩ deũ vnuz/ ⁊ diabol⁹ credit ⁊ ni
hil ſibi ꝓdeſt. Si veracit̄ ĩ eũ credis/ eũ ado
ra. cole. honora. H̄ p̄ceptũ frãgꝭ qñ volupta
ti inſiſtꝭ. Scd̄o ñ debes inanit̄ ꝑ ip̄z iurare.
H̄ frãgis qñ ꝑiuras vel cõſuetudinal̄r iuras.
vel qñ dubitãter iuras. Jd̄o dñs dic̄. No iu
rabis oĩno. ſed ẽ ẽ/ nõ nõ ſit verbũ tuũ. Ter
cio debes feſta celebrare. ſ. eccl̄iam freq̄ntan
do. inſiſtẽdo orõni. lectõi/ vel opib⁹ miſcd̄ie.
Hoc frangis qñ ocio ludoꝝ. comeſationũ.
ebrietatũ. colloq̄oꝝ nõ ſp̄ualiuz vacas. Uel
qñ manual̄r laboras qd̄ oĩno neceſſariũ nõ
ẽ. Quarto honorab̄ parẽtes eis obediendo.
reuerẽtiã exhibẽdo. et ꝑ poſſe ſubueniẽdo. H̄
frãgis qñ eis maledicꝭ vel ſpnis vel moleſta
ris et inq̄etarꝭ/ nec ſubuenire ſtudes. Quito
ñ occides. H̄ frãgꝭ qñ iraſcerꝭ ꝓximo tuo ſine
cã. vl̄ qñ eũ derideſ. vl̄ fatuũ noĩando. vl̄ qñ
mortẽ alicui⁹ deſideras quã ꝑ te ĩferre nõ va
les vel times. Sexto nõ furaberis. H̄ frãgis
qñ violẽter rapis alicui⁹ bona. vl̄ occulte vl̄
manifeſte. vt qñ detractõe famã ⁊ honorẽ fu
raris. Septimo nõ mechaberꝭ. i. nõ luxuri
aberis aliq̄ mõ. q̄ ſi ↄtinere nõ poſſis/ nube.
⁊ tũc licite potes. H̄ frãgis nõ ſolũ qñ actuz.
ſ3 etiã qñ aliquã curioſe ⁊ cũ ↄcupiſcẽtia vi
des. ⁊ tũc pl⁹ qñ v̄ginẽ vel dicatã deſideras.
Octauo nõ falſũ teſtimoniũ dices ↄ aliquẽ.
Hoc frãgis qñ etiã aliq̄s ↄducis vl̄ hortarꝭ
vt falſe teſtent̄. vel qñ aliq̄s cautelosis v̄bis
circũuenis vt eos decipias. Nono alterius
vxorẽ nõ ↄcupiſcas. nõ adulterabis. H̄ fran
gis qñ vxorẽ ꝓpriã deſeris et aliã ducis. vel
qñ alteri⁹ vxorẽ ⁊ nõ tuã tãgis. vel ſi ĩ religi
one exiſtẽs mulieri ↄiũgerꝭ. vel ſi p̄ſbr ſcl̄arꝭ
es mulierẽ tãgẽs. vxori tue quã deſpõſaſti. ſ.
eccl̄ie iniuriã facis. ſic̄ religioſus lubric⁹ ſue
religioni. Decimo rẽ alienã nõ ↄcupiſces. H̄
frãgis qñ ↄmodũ alteri⁹ ĩpedis pro tuo au
gẽdo. Uel ſi abducis alteri ſeruũ ſuũ vel an
cillã vel filiã. vel alteri⁹ officiũ. dignitatẽ. p̄
bendã ⁊ hmõi deſideras. Non em̄ nocere de
bes proximo tuo ſ3 prodeſſe. ꝓpterea proxi
mo charitatẽ impẽde. i. ſeptẽ opa miſcd̄ie. ei
ſubueniẽdo ĩ fame. ſiti. nuditate ⁊ frigidita
te. infirmitate. carcere ⁊ tribulatione.

x
Wid est aduer
q biuz: qd̄ verbo additur/ ⁊ ſignifi
catũ ei⁹ ꝑficit. Si ḡ v̄bũ ẽ cogni
tio p̄cepti diuini/ vt iã dictũ ẽ. Aduerbiũ eſt
exhibitio opis. Sed adhuc alio mõ q̄ȝ iam
ſup̄ dictũ eſt/ vt patebit inferi⁹. ¶ Aduerbio
q̄t accidũt: Tria. ſ. ↄparatio. ſignificatio et fi
gura. i. habitudo. ſil̄itudo ⁊ diſtinctio. ¶ De
clarem⁹ iã iſta tria. Qui p̄cepta dei vult ꝑfice
re/ d3 etiã ſeruare habitudinẽ. i. modũ in fa
cto ſuo. vt ſi elemoſynã vult facere. d3 ↄſide
rare/ qñ. vbi. quib⁹. q̄liter. q̄d. q̄ȝtũ ⁊ ordiate
Hec ſũt aduerbia loci. q̄litatis ⁊ ordĩs. Si
gnificatio. vides duos paupes. vnũ in luto
iacentẽ. alteꝝ hoſtiatim mẽdicãtẽ. da elemo
ſynã p̄mo ⁊ alteꝝ dimittas ſi ambob⁹ nõ va
les. Si vis orare/ ora p̄mo qd̄ orare debeſ.
⁊ horas canonicas ſi vouiſti p̄us ꝑſolue. po
ſtea lege et ora. Si nõ vouiſti. lege p̄mo P̄r
nr̄ qd̄ de⁹ inſtituit legenduz. ⁊ poſtea qd̄ tibi
placet legere poteris Si vis ieiunare. p̄mo
ſerua ieiunia ab eccl̄ia ordinata. et ſi plus fa
cere velis/ poſtea facere poteris. Sic ergo ĩ
oĩb⁹ attẽde circũſpectionẽ/ vt aduerbiũ de
bite ponas iuxta ſuũ verbũ. Si em̄ in veſp
tino t̄pe tãdiu comeſatiõi. potatiõi ſeu alteri
inepte voluptati inſiſtas. q̄ p̄ nimio ſopore
de mane ſurgere neq̄as ad miſſaȝ audiendũ
vel ad aliqd̄ aliud bonũ opus exercendũ. ſic
mutãdo noctẽ ĩ diẽ ⁊ ecõtra. ſine dubio ñ po
nis aduerbiũ rite iuxta ſuũ verbũ. Cõparatio
iſti⁹ aduerbij ſic ẽ faciẽda. Diuiteſ pl⁹ q̄ȝ pau
peres inde licẽti⁹ ⁊ largi⁹ elemoſynã dent q̄ȝ
tũ ditiores ſint. Sic ĩ ill̄ ↄparatio fiẽda ẽ. qui
ſcĩa pollent vel ptãte vel dignitate. vt q̄libet
ſ̄m id qd̄ p̄t faciat. alij pl⁹ alij min⁹ Ali⁹ põt
dare auꝝ. ali⁹ aquã frigidã. ali⁹ v̄bũ ↄſolati
onis. ali⁹ ſubuẽtionẽ miſtrãdo. ali⁹ ĩ docen
do. alius ẽ fortis. ⁊ oĩa ſeruare põt. ali⁹ infir
mus et miſcd̄ia ĩdiget vt ſibi fiat diſpẽſatio.
ali⁹ ſic charitate feruet q̄ parũ reputat q̄cq̄d
patit̄. ali⁹ tã infirm⁹ q̄ cito cadit peccãdo ⁊ ci
to r̄ſurgit penitẽdo Figura hui⁹ aduerbij ẽ:
habẽda ſit diſtictio. Sũt aliq̄ ſimplices. ali
qui ↄpoſiti. Itẽ ſimplices ſũt q̄ ĩ ſolitudine
manẽt ſeparati ab oĩ hoĩm ↄuerſatiõe. ſicut
Anthoni⁹. iohẽs baptiſta. bñdict⁹. ⁊ multi
q̄ndaȝ heremite fuerũt. Cõpoſiti ſũt ĩ multi
plici ordĩa. Quidã ſunt pure ſcl̄ares. alij reli
gioſi. alij p̄dicatores et q̄c̄q̄t ſum⁹ licet diuer
ſi. tñ ad laudẽ dei oẽs creati ſumus. ſicut di
uerſaꝝ imaginũ picture ornãt thalamũ. hec
de aduerbio dicta ſufficiant.

Wid est partici y
q piuz: Rñſio. q̄ ẽ cognitio hoĩs
ſ̄m naturã ⁊ ſ̄m deũ. videlicet vt
cognoſcat q̄libet hõ q̄d ſit ꝑ ſe. ⁊ q̄lit̄ ẽẽ debe

qt ſm deũ.¶ Participio q̄t acciduͬt? Sex .ſ. genꝰ.caſus.tps.ſignificatio.numerꝰ ꝛ figu/ ra¶ Cuiꝰ generꝭ ē hō ꝑticipiũ? Cōis triũqꝫ. ab Adā ꝛ eua generati ſumꝰ.q̄ duo trinitati attribuunt.i.deo q̄ ē trinꝰ ī ꝑſonis. Sꝫ adā immediate ſicut ait Lucas. Enoch fuit fili/ us ſem.ꝛ ſem fuit filiꝰ ade.ꝛ adā fuit filiꝰ dei Eua ṽo mediate.qꝛ de coſta Ade facta erat ¶ Cuiꝰ caſus? Peccati inobediētie Ecce q̄d ſumus ſm nos.a pctōꝛib' ꝑceſſimus ꝛ pctō res ſumꝰ. hec ſunt genera et caſus. hec duo ſumit ꝑticipiũ a nomīe.¶ Cuiꝰ tpis? Pñtis Quia in pñti tpe pnīa agēda ē. ꝛ laboꝛādũ ē pro futuro p̄mio.¶ Cuiꝰ ſignificatōis? Pri mo actiue.ſ.faciēdo bona opa. Scđo paſſi/ ue patiēter ſufferēdo mala. Tercio neutral'. ſcꝫ coercēdo ꝓprias ṽtutes ꝛ cogitatōnes. Quarto deponētalis ſcꝫ abijciēdo oīa vicia moꝛtalia. Quinto cōis.ſ.cuſtodiēdo p̄cepta dei ꝛ oꝛdinatōes ſancte eccl'ie. hec duo.ſ.tpa ꝛ ſignificatōes ſumit hoc ꝑticipiũ ī ṽbo. vi/ de q̄ q̄les eſſe ſm deũ debeamꝰ¶ Cuiꝰ nume ri? Plural'. videlicet vt ī hac eccl'ia militante poſſimꝰ ꝯputari cũ iuſtis.et ī eccl'ia triũphā ti cũ angel'.¶ Cuiꝰ figure? Primo ſimplicis vt nō diſſociemur a fide hic male viuēdo. et nō diuidamur a ſaluādis ſupnis ī iudican/ do. Scđo ꝯpoſite erat.ꝛ ideo hoc ꝑticipiũ capit duo.ſ.numeꝝ ꝛ figurā a noīe ꝛ verbo. ¶ Diſcurramꝰ iā dicta. Nā planũ ē qꝛ a pctō rib' deſcēdimꝰ ꝛ generati ſumus.ꝛ quotidie peccādo cadimꝰ. Que ē pulcritudo nr̄a ſeu puritas/qua deo placeamus tanq̄ ſpōſa vi ro ſuo? Que etiaꝫ fortitudo nr̄a/q̄ diabolice ſuggeſtioni reſiſtere poſſimus/ſi nec carnis illecebꝛis reluctari ſciamꝰ? Si etiā terra ſu mꝰ ꝛ ī trā reuerti neceſſe ſit.q̄ ē nobilitas ſeu celſitudo noſtra ſiue ꝑtās q̄ ī nobiſmetiſis vane ꝯfidētes/aīaꝝ nr̄aꝝ ſaluti ꝓuideamꝰ? Et ſi bꝛeuis ē vita pñs ꝛ hoꝛa incerta/que ē iſta fatuitas coꝛdis noſtri/q̄ tantũ ſollicita mur ꝑ acq̄ſitione diuitiaꝝ.facultatũ.digni/ tatũ ꝛ hmōi.q̄ oīa in momēto a nobis rece/ dũt ꝛ nunq̄ redeunt? Dicit eñ Job ī ꝑſona cuiuſlibet hoīs. Cōparꝰ ſum luto/et aſſilatꝰ ſum fauille et cineri.qꝛ q̄d aliud ſumꝰ q̄ ple/ ni putredine vicioꝝ? Sicut cito inflāmātes ꝛ ꝓuocātes alios ad iracūdiā/vl' eis damnũ vel ſcandalũ inferētes ſicut fauille cito vani tatib' inſiſtētes ꝛ cito ꝓuocati ad irā.ſeu ac/ cēſi auaricia.ſicut cinis q̄ leuis.ſiccus ꝛ par uus/ꝛ ab igne ꝯſumpto derelictꝰ.qꝛ ꝛ leues ſumus.ſicci et vani ex defectu humoꝝ diuie gratie.ꝑui ex puſillanimitate.ꝛ ab igne con cupiſcētiaꝝ carnaliũ ꝯſũpti/tanq̄ pctōꝛes ad coꝛ redeamꝰ.ꝯſiderātes qꝛ ꝑticipiũ ē euiſ dē generis ſignificatōis cuiꝰ ē verbũ.ita etiā ſimus ꝯfoꝛmes volũtati dei cuꝫ ſimus facti ad imaginē dei.qꝛ vitupio dignus ē/qui re/ cta docet ꝛ male viuit Ita ꝛ nos multo foꝛti us vitupandi ſumꝰ/ſi imagine dei depicti ſi miles ei dicimur.ꝛ tamen ꝑ enoꝛmē vitā ab eo diſcrepamꝰ. Demus ḡ honoꝛē figulo no ſtro voluntatē eiꝰ ꝑficiēdo.

q Uid eſt coniũ/ z

ctio? Rñſio.qꝛ ē futuri iudicij cō/ ſideratio vel cognitio.¶ Coniun ctioni q̄t acciduͬt? Tria.ſ. Ptās.figura et oꝛ do¶ Cuiꝰ ptātis? Diuine. Quia deus faciet iudiciũ et p̄mo copulabit.i.ꝑ angelicā tubā oēs ad iudiciũ ꝯgregabit. Scđo diſiũget.i. bonos a malis ſegregabit. Tercio explebit. id ē numeꝝ electoꝝ ꝑficiet.ꝛ ī ciuitatē illaꝫ q̄ ꝑ luciferi ꝛ ſocioꝝ eiꝰ caſum rupta ē recupa/ bit. Quarto cauſabit.i.cauſabit repꝛobos dicēs. Ite maledicti ī ignē eternũ. Quia eſu riui ꝛ nō dediſtis mihi māducare. Sitiui et nō dediſtis mihi bibere. Nudꝰ erā/ꝛ nō coo peruiſtis me. Et ratione iuſtā dabit ꝓ electꝭ dicēs. Uenite bñdicti patris mei ꝑcipite re/ gnũ qđ vobis paratũ ē ab origīe mũdi. Eſu riui.ſitiui.hoſpes erā.infirmꝰ et nudus erā. ꝛ cibaſtis.potaſtis.collegiſtis.viſitaſtꝭ ꝛ co/ operuiſtis me. Ite ſunt q̄nqꝫ ſpēs huiꝰ ptātꝭ ¶ Cuiꝰ figure? Primo ſimplicis q̄ ad impfe ctiones. Scđo ꝯpoſite q̄ ad pfectōes.quia oēs ſtabimus añ tribunal xpi.ſiue ſimplices id ē q̄ ī bona ſimplicitate vixerũt.ſiue q̄ ī ma la ſimplicitate viuētes ſeipſos ꝑdiderũt.licꝫ foꝛte alijs nō nocuerũt. Cōpoſiti ſiue bñ vi uētes.ſ.bñ docēdo ſe ꝛ alios ꝓmouerunt.ſi ue q̄ ꝑ malā vitā ꝛ malas inſtigatōes ſe ꝛ ali os coꝛruperũt. Cuiꝰ oꝛdinis? Primo p̄poſi tiui. Scđo ſubiũctiui. Quia p̄mo ſaluādi iudicabunt ſicut ſcriptũ eſt.qꝛ poſt pꝛuden/ tes ṽgines venerũt fatue.ꝛ poſt illos q̄ a de xtris erāt/venit iudex ad ſiniſtros.¶ Ponde remus dilectiſſimi huiꝰ regis ptātē.ad cuiꝰ iuſſiōꝫ oēs huiꝰ terre habitatoꝛes.reges.du ces ꝛ comites cuiuſcũqꝫ dignitatis hic repu tant/ī illo extremo die cũ vilib' ꝑſonis eq̄li/ ter viles reputabunt.et qui iā magna pala/ cia edificāt.ibi bñ ſpelũcā ꝑuā repire vellet.ī qua a facie dñi fugiētes tunc latere poſſent. Si eñ iuxta ſcp̄turas/iuſtus vix ſaluabit/

quis nō timebit? Si opa .i. cogitatiōes de⁹
diſcutiet/ q̇d faciem⁹ q̇ opa nō habem⁹? Si
in illa voce. Ego ſum/ oēs q̇ ad capiēdū eū
venerāt tpe paſſionis ad terrā ſūt pſtrati/ q̇d
pōt facere tonitruū horribile. quaſi gladius
bis acutus tonabit ꝛ ſcindet iudicatur⁹? O
q̄ꝫ timere pōt quiſq̄ꝫ a rege tpali vocat⁹ vt ra
tionē iudicij ponat cū eo. imo licet ī nullo ſe
forifeciſſe regi ſentiret. tamē adhuc ſub rati
one iudicij corā eo trepidaret. quāto magis
ergo nos ſollicitari oportet qui certi ſumus
ſummi iudicis pñtatione ī illo tremēdo ex/
amine/ vbi ꝛ angeli ɔtremiſcūt? Sed etiam
Paulus q̇ tanta pro xp̄o vicit certamina q̇e
tis/ tāte ṽtutis erat ꝙ cū libera ɔſciētia dice
bat. Nihil mihi conſcius ſum. Quid ē q̄ꝫ tā
falſa ſecuritate noſipſos firmamus q̇ in mil
le defectibus torpem⁹? Quis em̄ gloriatur
mundū ſe habere cor/ imo nullus ſcire pōt
an odio vel amore dign⁹ ſit? Habeamus er
go p̄ oculis cordis noſtri illud horribile qđ
āgelica tuba clamabit. Surgite mortui ve
nite ad iudiciū. ꝛ q̇d tūc reſpondebim⁹ iudi/
ci iam p̄cogitemus.

7 (q) **Uid eſt prepo/**
ſitio? Rn̄ſio. ꝙ eſt ɔſideratio leti/
cie electoꝝ. qꝛ (vt iā dictū ē) illi p̄/
ponunꝶ damnādis. ¶ Prepoſitiōi quot acci
dūt? Unū tm̄. ſ. caſus. Nō caſus peccati/ ſꝫ
caſus humilitatis. Et ideo duplex erit ī eis
caſus. Prim⁹ accuſatiu⁹ quo accuſabūt pa/
triā hui⁹ ſeculi totius neq̇tie/ ſicut ſcriptū ē.
Totus mūdus ī maligno poſitus ē. ꝛ de h̄
humiliabūt ſe corā deo grās agēdo q̇ a neq̇
tia hui⁹ ſeculi puri erūt ſeruati/ q̄ꝫ diu hic cō/
uerſati fuerūt. Secūdus caſus eſt ablatiu⁹
quo ɔgratulabunꝶ illi ō illa hora qua abla
ti fuerūt ab hoc ſeculo nequā. ꝛ introducti ī
illā ſupnā patriā. ꝛ p hoc humiliabūt ſe corā
deo regratiādo/ ꝙ eos traxit de labore ad re
quiē. de periculo ad ſecuritatē. de tribulatōe
ad pacē. de triſticia ad gaudiū. Si ergo ɔſi
derare ꝛ pēſare velimus illi⁹ ſupne felicitatis
quāta ſinꝶ gaudia. p̄mo recogitemus hui⁹ ſe
culi mala. ꝛ p ɔtrariū quāta ſupius ſint bo/
na. Et p̄ncipaliter hic tria abūdāt. vicia. tri
bulatōes ꝛ indigētia. In illa aūt ſupna ciui
tate abundāt/ pax. puritas ꝛ ſanctitas. Qui
ṽo mēte hec bñ reuolueret/ ſtatim ppendere
poſſet q̄ꝫ felix ē qui toto morꝭ deſiderio ad
illa ſupna anhelaret. ꝛ q̄ꝫ vilis etiā qui ſolū
ea que hui⁹ ſeculi ſunt querit. O quot vicijs
carnalis putreſcit. quot tribulatōib⁹ quatiꝶ.
quot etiā ſubuētionib⁹ eget? Qui aūt celeſti
potiꝶ gratia ſiue glīa/ dei maieſtatē. bonita/
tē ꝛ gloriā inceſſanter ɔtemplaꝶ. qꝛ vbi ea ē/
ſpūs ī nullo pōt impediri. om̄i pace gaudet.
ipſa regē pacificū ſecū habet ɔſortē toti⁹ glo
rie ꝛ ɔcordie. ꝛ om̄i deſiderio ſatiaꝶ/ ſicut ait
pphēta. Satiabor cū apparuerit glīa tua.
Cōſideremus etiā q̄ꝫ iocundū eſt in aula re/
gis exiſtere/ vbi rex ſedet coronatus et indu
tus veſte regia. om̄i forma ſpecioſus. ꝛ mul/
tis militib⁹ circūdatus ei reuerentiā dignaꝫ
exhibentib⁹. Aula etiā veſtib⁹ varijs ac p̄cio
ſis picturis ornata. Ubi etiaꝫ om̄ia genera
muſice adeſſent. fercula delicata et ſupflua.
Uina q̇ꝫ et alia pocula redolētia habereꝶ.
quicq̇d etiā ad iocunditatē locorū valeret/
ibi appareret. Poſtremo ſi ibidē om̄es ſpeci
oſitate ſumma ꝛ pacis ɔcordia ꝛ immēſa le/
ticia gaudēt expulſo om̄i piculo. timore. cu/
ra vl̄ modeſtia. Quid queſo hmōi ſolatio eſ
ſet deſiderabili⁹/ maxime ſi hoc ppetue poſ/
ſet durare abſq̄ꝫ faſtidio? ſic ſine dubio illa
ſuperna celeſtis curia incompabiliter omni
aula p̄ſentis ſeculi ē ſpecioſior. vbi rex paci
ficus. ſ. xp̄us/ ſedet coronatus diademate q̇
coronauit eū pater ſuus ſpecioſum forma p̄
filijs hominū ad dexterā ſuā. vbi circūſtant
nouē ordines angeloꝝ cū ſumma diligentia
ꝛ reuerētia/ ac mutua cōcordia deū laudātes
ꝛ dicētes. Sal⁹ deo noſtro q̇ ſedet ſup thro
nū ꝛ agnū. ibi iſta aula eſt ſtellis candentib⁹
ornata om̄i pictura clariorib⁹. ibi anime ſan
ctorū in pace ꝛ ſecuritate maxime ppetua et
iocūditate gratulanꝶ. Et q̇d p̄ſumo p ɔpati
onē tantā gloriā ſupne patrie denudare. cū
ſcptura dicat/ ꝙ ibi ſunt q̇ oculus nō vidit/
nec auris audiuit. neq̄ꝫ ī cor homīs aſcēdit/
que p̄parauit deus diligentib⁹ ſe. Sileat ḡ
lingua ꝛ pēſet mēs nr̄a/ ꝙ ineſtimabilis ē il
la felicitas/ vbi totū habeꝶ quod deſideraꝶ.
frui ſolū deo filio glīoſo ꝛ videre regē glorie
in decore ſuo ſola ſatietas animaꝝ.

(q) **Uid eſt interie** ?
ctio? Rn̄ſio. ꝙ eſt triſticie damna
torū conſideratio. qꝛ ſicut interie
ctio grāmaticalis ſignat mentis affectum
voce incognita/ ita interiectio illa ſpūalis ſi
gnat homīs interioris motū ex paſſione do
loroſa. Interiectiōi quot accidūt? Unū. ſcꝫ
Significatio tm̄. Significabiꝶ em̄ manife
ſte intolerantia pene gehēnalis. Primo leti/

cia demonũ ſup tormẽtis animarũ. Secũ/
do dolor animarꝫ damnatarꝫ. Tercio admi/
ratio iniuſtorꝫ angelorũ malorꝫ dicentiũ ad
ſeipſos. O quãta erat cecitas noſtra q̃ tenẽs
nos in ſeculo/ſtultũ nobis viſum fuit cũ pre
latis. p̄dicatoribꝫ/ ⁊ ceteris bonis hominibus
fugere voluptates carnis ⁊ oblectamẽta mũ
di/ne in hunc locũ intraremus. et ecce nunc
merito iſta patimur. qꝛ eos audire contẽpſi/
mus. Quarto metus. i. timor. qꝛ aĩe dam/
nandorũ maximo timore formidabũt/cum
hoſtes infernales eas vexabũt igne inextin/
guibili. verbis acerrimis. oculis ardentibꝫ.
vultu tumido. ſpecie nigerrima. De hac pe/
na dicit̃ in euangelio/ꝙ ibi erit fletus ⁊ ſtri/
dor dentiũ. i. ibi abundant dolores ⁊ acerri/
ma pena. quia nullus flere ſolet niſi nimia
triſticia grauatus. De hac etiaꝫ pena dicit.
Eſaias. Vermis eorum nõ moriet̃. et ignis
eorũ nõ extinguet̃. qꝛ vermis ↄſcientie nũꝙ̃
ſedat̃ quin ſemꝑ remorſuꝫ ↄſciẽtie patiat̃. ex
quo iudiciũ dei ↄmendabũt/ ⁊ ſeipſos conti
nue accuſantes indignatõe ⁊ ira torpebunt.
Ignis etiã pena nũꝙ̃ extinguet̃. ſil'r vermis
eorũ nunꝙ̃ moriet̃. deſpectio eorũ ſꝑ rema/
nebit. ⁊ ignis ↄſcientiarũ quẽ hic accẽderãt
ibi ꝑficiet̃. Et de hoc pſalmiſta ait. Ignis et
ſulphur ⁊ ſp̄ũs procellarũ ps calicis eorꝫ. id
eſt ꝙ pars tormentorꝫ gehenne erit ardor ig
nis. fetor ſulphuris. ⁊ tẽpeſtas maligni ſpi/
ritus. Et vt clarius iſta pena declaret̃/ſuma
mus exemplũ ꝑ ſimile. Faber ferrarius ſo/
let eſſe niger facie. habet caminũ obſcurũ. in
quo ponit ferrũ vt incaleſcat. poſtmodũ ꝑ ſe
⁊ ſuos coadiutores cũ malleis ꝑcutit ad nu
tum ſuũ. Ecce faber iſte eſt diabolus qui ni
gerrimus ẽ Caminus obſcurus ẽ infernus
omni claritate priuatus. Ignis eſt pena flã
me ardentis. Carbones appoſiti ſignãt/ꝙ
pena iſta nunꝙ̃ vel parꝫ laxat̃. ſed magis in
cenſa efficit̃. Ferruꝫ eſt ipſa aĩa damnata q̃
ibi vel iſti igni exponit̃ ꝑpetuo comburẽda.
hãc verbis acerrimis exprobrare demones
nõ ceſſant. Dilectiſſimi ergo nos ſciẽtes iaꝫ
iſta. q̃ꝫdiu hunc mundũ poſſidemus/ſtatuꝫ
penitẽtie ducamus/ne diabolus poſtmodũ
ſuꝑ nos gaudeat. ſed potius ſanctorũ ange/
lorum gaudiũ ſuppleamus. qui gaudẽt ſu/
per vno peccatore penitentiã agẽte. Cogite
mus quomõ redempti ſumus ſanguĩe chri/
ſti. ⁊ nullo modo fruſtret̃ tantũ bñficiũ ĩ no
bis. ne ſicut ſtercora de ventre purgãdo exe/
ant. ⁊ ſicut quiſquilie a lignis abſciſe ĩ igneꝫ
proijciunt̃. ita nos poſt hanc vitã tanꝙ̃ ſter
cora de medio eccleſie tollamur. tanꝙ̃ palee
et quiſquilie in ignem gehenne proijciamur
Ibi ergo noſtra fixa ſint corda vbi vera ſũt
gaudia.

¶ Finit Donatus moralizatus egregij do/
ctoris magiſtri Johannis de Gerſon Can
cellarij pariſienſis.

Carmẽ de vita ſoli/

taria/vide ſup̄ inter carmina ſuꝑ Magnifi/
cat. xcvi. D. qđ ſic incipit. Diſꝑſit dñs vana
de ſede ſuperbos. Et finit circa lr̃am F. ſic.
Sola vacat ſoli ſed ſocialis ouat.

Epithaphiũ magi/
ſtri Johannis de Gerſon.

e Vocat ad placitũ/ſtudiũ te pariſieſe
Et celebrẽ gẽitũ funere plaga recẽs
Qui tibi nũc rapit̃ ꝑclarus morte Johãnes
Cancellarius in te fuit officio
Intra tuos natos nõ huic ſimileꝫ meruere
Cernere/vel queꝙ̃ ſecula noſtra parem
Nullus pãgerico mẽdaci me putet iſta
Latius vt creſcat ſcribere/fama viri
Huius (teſte deo) virtus ſupauerat om̃e
Hic calamus laudis/qđ ſibi ferre valet
Primitias cui xp̄o dans/indole pura
Iacta ſenex legit ſemina meſſe graui
Ocia deuitans puerilia/tunc puer ipſe
Grandis honeſtatis prodidit indicia
Carnis ſorde carens. etatis iter iuuenilis
Trãſijt hinc lubricũ. quo fere quiſꝙ̃ ruit
Om̃e ſeq̄ns tp̄s/dedit alme theologie
Cuius profeſſor claruit eximius
Cepit em̄ rectũ facere/poſt recta docere
Vt melius voci conſona vita foret
Tinnula vox eius/geſtu comitata venuſto
Vera ſuadebat/celica verba docens
At quotiens dura ceruix flecti reproborum
Debuit/inſonuit aſperiore tono
Rhetor ⁊ orator miro ſermone diſerto
Dicta coaptauit moribus in varijs
Doctrina quãtꝰ fuerit/quãtũ arte ꝓfundus
Edita que fecit plurima ſcripta docent
Scripſit ad omne genꝰ mulierꝫ ſiue virorũ
Ad xp̄m via ſit quo breuiore modo
Multos p̄terea tractatus/opuſcula grata
Condidit/hec morum ſunt decꝰ et ſpeculũ.
Sermo tenax veri/ferro penetrantior oĩ
Semꝑ amicus ei fluxit ab ore ſuo
Predicat hũc ↄſtãs ſecurus ⁊ abſꝙ̃ timore
Que ſibi cauſa dedit aſpera multa pati